

A második „Nürnberg” és a Fekete Könyv

A Vietnamban súlyos háborúvá szélesedett amerikai agresszió ellen tovább fokozódik a világméretű tiltakozás, a háború megszüntetése érdekében. Már számos egyéni és szervezett kezdeményezés született, kormányfők és egyszerű békeharcosok, munkások és tudósok, szocialista és kapitalista országokban élő emberek milliói szállnak sikra, emelik fel szavukat a béke helyreállítása ügyében. A Béke-világtanács kezdeményezésére 73 ország — köztük hazánk — neves közéleti személyiségei a napokban felhívással fordultak a világ közvéleményéhez: indítsanak együttes akciót a vietnami háború beszüntetésére. Szinte azonos időben Londonban megalakult az a nemzetközi törvényszék, amelyet a világhírű 84 éves angol filozófus, Lord Russell hívott életre, abból a célból, hogy korunk legnagyobb háborús bűnöseit, Johnstont, McNamara-t, Dean Ruskot, Cabot Lodgot és a hozzájuk hasonlókat felelősségre vonják Vietnamban elkövetett bűneikért.

A második „nürnbergi per” előkészítő bizottsága megkezdte munkáját, hogy jövő tavaszig kivizsgálja a Vietnamban elkövetett amerikai háborús bűnöket, és azok elkövetőit a nemzetközi törvényszék elé állítsa. Peter Weiss, a világhírű nyugatnémet író is a vizsgálóbizottság tagja lett és vállalta, hogy Vietnamba utazik, a helyszínen gyűjti össze a bizonyítékokat. A VDK-kormány nevében Ho Si Minh elnök kilátásba helyezte a bizonyítékok szabad összegyűjtésének lehetőségét a Vietnami Demokratikus Köztársaság területén.

A második „nürnbergi per”-hez adott dokumentumokat az a Fekete Könyv is, amelyet a Délvietnami Nemzeti Felszabadítási Front budapesti állandó képviselője magyar nyelven is közreadott. A dokumentumokat az amerikai imperialisták által Dél-Vietnamban elkövetett háborús bűnök leplezésére alakult bizottság tette közzé. A meggrázó erejű Fekete Könyv bizonyítja, hogy a második világháború után a francia gyarmatosítóknak az USA adott fegyvereket, és az 1954-es genfi egyezménynek felrúgása után maga az Egyesült Államok rendezkedett be Dél-Vietnamban: katonai támaszponttá és gyarmatává építette ki a megszállt országot. A 7. flotta 60 ezer főnyi serege és már több mint 300 ezer Dél-Vietnamban állomásozó amerikai katona vesz részt a vietnami agresszív háborúban.

A világ közvéleménye elé tárja a Fekete Könyv az amerikai agresszorok pusztításait, gyilkolásait, akik a hitleri fasiszták nyomdokaiban járva, embertelen módszerekkel minden mai elkövetést föltűnőnek. Bombázzák Észak-Vietnamot; iskolákat, kórházakat, intézményeket, falvakat perzselnek fel; nem egy esetben élve temetik el a polgárokat; mérgező vegyianyagokkal, gázokkal irtják a földi lakosságot, a vietnami földek termését. A dokumentumgyűjtemény idézi McNamara amerikai hadügyminiszternek azt a kijelentését, hogy az 1966-ban ledobott teljes bombamennyiség eléri a 638 ezer tonnát, vagyis 91 százalékát annak, amelyet Koreára zúdítottak az amerikai agresszió ideje alatt. Az amerikai agresszorok és csatlósai Vietnamban használják fel új típusú halálos fegyverek kipróbálására.

A mai háborús bűnösök, Johnson és „tanácsadó” békeszólásokkal tarkított nyilatkozataikkal egyidőben tovább szélesítik szennyes háborúikat Vietnamban; egyelőre mit sem törődve a haladó emberiség, a békét akaró amerikai állampolgárok tiltakozásával. Még VI. Pál pápa közvetített kezdeményezésével szemben is Rusk amerikai külügyminiszter a napokban kijelentette, hogy az USA nem hajlandó az idén a karácsonyi fegyvernagyvásra. Pedig a józanabbul értékelő, a reális körülményeket figyelembevevő amerikai katonai szakértők szerint sem tud fegyveres győzelmet aratni az Egyesült Államok Vietnamban. A Szovjetunió, illetve a szocialista országok közössége önzetlen támogatásával a hős vietnami nép szembe tud szállni az amerikai agresszióval és végső fokon Vietnamban elhagyására fogja kényszeríteni az agresszorokat. Ezt követeli ma már több nyugati ország kormánya is, és azt, hogy az 1954-es genfi egyezmény alapján kezdjenek feltevel nélküli tárgyalásokat a szembenálló felek. U Thant ENSZ-főtitkár is azért mondott le tisztségéről, mert békekezdeményezései nem találtak megértésre az amerikai kormánykörökben. Az ENSZ-közgyűlés XXI. ülésén az amerikai delegáció vezetőinek nagy része elfutott az Egyesült Államok vietnami háborúját és a béke helyreállítását követelte.

Lehet, hogy a háborút tovább folytatni akaró amerikai vezetők a világméretű békekezdeményezésekkel ideig-óráig dacolhatnak, azonban ez a szembenállás is erkölcsi vereség. Lehet, hogy a Russell kezdeményezése nemzetközi bíróság sem befolyásolja pillanatnyilag az amerikai háborús elkövetéseket, viszont a világhírű tudósokból álló nemzetközi törvényszék működésének erkölcsi hatása világszerte elismerésre és egyetértésre tarthat számot. A nemzetközi bíróság semmiféle állami vagy félhivatalos szervezettől nem fogad el pénzt, tevékenységét a Bertrand Russell békealapítvány kölcsönéből finanszírozza, s a világszerte indított gyűjtésből kívánja visszafizetni a hitelt. Nemcsak személyek felett fognak ítélni. Tulajdonképpen formális vádlottak nem lesznek: a per vádlottja elsősorban az Amerikai Egyesült Államok jelenlegi kormánya lesz. A vietnami háború kerül ítélszék elé a második „nürnbergi perben” és az amerikai, a dél-vietnami kormány is közreműködhet bizonyítékok bemutatásával, tanúvallomással vagy a vádak kommentálásával. Lehet, hogy a megindított háborús bűnösök nem jelennek meg a nemzetközi bíróság előtt, de ez nem csökkenti majd súlyos felelősségüket és nemcsak a nemzetközi bíróság, hanem az egész világ békeszerető emberisége fog az agresszorok felett ítéletet mondani.

M. T.

Tüntetés az NSZK-ban

Darmstadtban több mint ezren, szakszervezetek és különböző politikai pártok tagjai tüntettek a fasiszták újjáéledése és a szélsőjobboldali Nemzeti Demokratikus Párt, a neonácik ellen.

(Telefotó MTI Külföldi Képszolgálat)

DEL-MAGYARORSZÁG

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT LAPJA

56. évfolyam, 273. szám

Ára: 50 fillér

Szombat, 1966. november 19.

Ülést tartott az MSZMP Központi Bizottsága

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága pénteken ülést tartott. Az ülésen Kádár János elvtárs, a Központi Bizottság első titkára ismertette a Központi Bizottság kongresszusi beszámolójának és a kongresszus határozatának tervezetét.

A Magyar Szocialista Munkáspárt módosított szerveze-

ti szabályzatának tervezetét — amely a IX. kongresszus napirendjére kerül — Biszku Béla elvtárs, a Központi Bizottság titkára ismertette.

A beszámolótervezet, a határozati javaslat és a szervezeti szabályzat-tervezet letti együttes széleskörű vita után a Központi Bizottság az előterjesztéseket egyhangúlag elfogadta. (MTI)

Mindinkább javul a vidéki egészségügyi ellátás

A magyar városok egészségügyi ellátásáról beszédes adatokat közöl az Országos Statisztikai Hivatal. Orvosaink több mint egyharmada él a vidéki városokban, számuk a legmagasabb Szegeden, Pécsen, Debrecenben és Győrött. Az ország három-ezernél több orvosi körzetéből a vidéki városok csak-

nem 700-zal részesednek; az egy orvosi körzetre jutó népesség száma Dunaújvárosban, Pápán, Gyöngyösön, Szekszárdon és Kecskeméten a legnagyobb, Oroszlányon és Tatabányán a legkisebb.

A felmérés idején az országban működő 136 szakorvosi rendelőintézetből és szakrendelőből 56 intézmény vidéki városokban fogadott betegeket. Négy városban, Hajdúnánáson, Hajdúszoboszlón, Komáromban és Kőszegen csak rendelőintézeteken kívüli szakrendelés van, míg nagyobb vasúti csomópontokon MÁV rendelőintézetek is működnek. A betegfogadás napi órászáma legmagasabb Miskolcon, Pécsen, Debrecenben és Szegeden. A mentőállomásoknak 44 százaléka működik a vidéki városokban.

A felszabadulás óta a kórházak jó része vidéki városainkban épült fel. A felmérés idején tíz város nem rendelkezett kórházzal; Kisújszállás és Komárom kivételével szülőotthonok ezeken a városokban is működnek. A megyei jogú városokban a kórházi ágyak száma 1400—2200 között van. A nem megyei jogú városok közül 1000 ágyas nagy kórházzal csak Szombathely rendelkezik, míg Békéscsabán, Tatabányán és Hódmezővásárhelyen 201—500, Győrött, Kecskeméten, Nyíregyházán, Székesfehérváron, Kaposváron, Szolnokon és Egerben több mint 500 ágyat tartanak nyilván. (MTI)

BEFEJEZTÉK A NYERSTÉGLA GYÁRTÁSÁT — GÁZTÜZELÉSŰ ALAGÚTKEMENCE ÉPÜL SZEGEDEN — EZER LAKÁSNAK ELEGENDŐ TÉGLABLOKK — Téli nagyjavítás a téglagyárakban

Téglát szárított az októberi napsütés

November közepe már a téglagyárakban: befejeződött a nyerstégla gyártása, hozzáfogtak a téli nagyjavításokhoz, készülnek az új szezonra. Eredményes volt-e az idei esztendő, s milyen kilátásokkal várhatjuk az újat? Erre a kérdésre kérünk választ a Csongrád-Bács megyei Téglaiipari Vállalat főmérnökétől, Tóth Ferencről.

Lehet egymillióval több?

Még tizzel is, mondják az építőipari vállalatok és az építkező magánszemélyek, mert a téglát ebben az évben is hiányzott volt. A megye téglagyárai viszont dícséretesen zárták a nyerstégla gyártást: a tervezett 117 millió darabot november elsejéig elkészítették, s mivel a szegedi I-es gyárban december végéig gyártanak nyerstéglát, így 1 millió darabbal tetézik az előirányzatot.

Persze az építkezni szándékozóknak az égetett téglát iránnyadó, nem pedig a nyerstégla. Ebből sajnos nem lesz többlet. November elsejéig 89 millió 600 ezer darabot égettek és kerekén 2 millióval elmaradtak a tervezett mennyiségtől. A két utolsó hónapban 23 millió darab téglát kell még kiegészíteni a kemencékben, hogy teljesíteni tudják egész évi terveiket. Ez teljesíthető. Nyerstéglából nincsen hiány, az októberi időjárás is nagyon kedvező volt, a kései naposág téglát szárított, kisegítette a szükséges szárítókamrákat.

Téli-nyáron dolgozhatnak

A szegedi I-es számú téglagyárat újjáépítették. Erre 37 millió forintot költ a vállalat. A terveket még a nyá-

ron megkapták, az újjáépítés munkái pedig e hét elején elkezdtek. Az újjáépítendő gyárról: a vállalat legkorszerűbb üzeme lesz, a téglagyártás legújabb technikájával és technológiájával rendelkezik. Függetlenítik magukat az időjárástól. Téli-nyáron, esőben és fagyban egyaránt dolgozhatnak.

Eldől a sokat vitatott kérdés is: nem széntüzelésű lesz az új alagút-kemence, hanem földgázzal égetik majd a téglát (amit lapunk is sürgetett), s a gőzfejlesztő kazánokban is földgázzal fűtenek. A szegedi I-es első földgázüzelésű alagút-kemence hazánkban. A gazdasági számítások szerint már a beruházás is kevesebbe kerül, az üzemelés pedig ugyancsak olcsóbb, mintha szénen szállítanának a távoli bányavidékekről égetés céljára.

Az idei őszön a műszáritó recirkulációs rendszerét építik fel és lebontják a régi, 7 ezer négyzetméteres alapterületű szárítósínt, amelyet valószínűleg még a tél folyamán a makói téglagyárba telepítenek át, hogy javítsák az ottani viszonyokat.

Vákuumtechnika Vásárhelyen

A téglagyári gépek március közepétől november elejéig egyhuzamban dolgoztak, rájuk fér a felújítás, a karbantartás. Minden téglagyári gépet alaposan megvizsgálunk, a hibás alkatrészeket kicseréljük. Ezt a jelentős munkát a vállalat TMK-csoportja és a gyárak szakemberei végzik el. A téli nagyjavítás időszakát azonban felhasználják újabb rekonstrukciókra is.

A szentesi I-es téglagyárban például beépítenek egy kéttengelyű tekhnós keverőt és teljesen felújítják a régi Keller-féle szárítósínt. Legjelentősebb átépítésre azonban a hódmezővásárhelyi téglagyárban kerül sor a tél folyamán.

A vásárhelyi gyárban is meghonosodik a modern vákuumtechnika, mivel beszereznek az NDK-ból vásárolt présgépet, amely lehetővé teszi a keresett üreges blokk téglagyártását. Az egész gyári aggregátegységet kicserélik, új technológiai sorrendet alakítanak ki. A törömmű új hengert kap és beépítenek egy finom hengerművet.

Hódmezővásárhelyen viszonylag sok lakást építenek, s eddig a nagyméretű és a normál üreges téglákat is Szegedről kellett szállítani. Jövőre megszűnik a költségeket növelő fuvarozás, mert az új téglagyári vákuumorréssal összes ter-

melésüknek 30—35 százaléka ilyen üreges téglát lesz.

Húsz ezer köbméter falblokk

Ennyi falblokk éppen ezer lakás felépítésére elegendő. A szegedi téglagyárban eddig is gyártottak évente 7300 köbméter közep nagyságú falblokkot, persze az igényeket ennyi nem elégítette ki. Mivel Szegeden is növekszik a lakásépítés üteme, több ilyen blokkra lesz szükség. Ezért a Téglaiipari Vállalat szegedi gyárában új helyre telepítik a blokkgyártó részleget, ahol évente 20 ezer köbméter falelemet képesek gyártani.

Végül egy érdekesnek tűnő hír: a vállalat felettes szervének rendelkezéseire a szegedi I-es és a szentesi II-es téglagyárban téglaidomok gyártásával kísérleteztek. Az AP-14 jelű földmértéglát és a GI-17 jelű gerendatégla próbagyártása sikerrel zárult, s ha szükséges, ezekben a gyárakban eredményesen lehet ilyen téglaidomokat gyártani.

Napi 150—160 vagonnal több

Az új fuvarozási rend első tapasztalatai

Rövid ideje jelent meg a rendelkezés, amely bizonyos árucikkek rövidtávú szállítására vonatkozik. A rendelkezés szerint

50 kilométeren belül a vasút nem szállít állati tápszert, cementet, cukrot, gabonát, egyéb élelmiszereket, talajjavító szereket, pamut- és fonalárut, műtrágyát, kötszövetanyagot és egyéb textilipari termékeket. A szállításokat ezen a határon belül az Autóközlekedési Vezérigazgatóság fennhatósága alatt álló autóközlekedési vállalatok végzik — háztól házig. Megkerestük az Autóközlekedési Vezérigazgatóság szakosztályvezetőjét, Kovács Lajost, és tájékoztatást kértünk, hogyan válik be a rendelkezés.

— A MÁV feladata elsősorban a hosszútávú teherszállítás — mondotta a szakosztályvezető. — Már pedig ha a fedett vasúti kocsik jelentős része 50 kilométeren belül végez szállításokat, sok az állásidő. Így a rövidtávú szállítás elvonja a távolsági teherfuvarozástól a kocsikat. Hogy ez mennyire így van, ezt az is dokumentálja, hogy amióta a rendelet alapján megkezdtek a rövidtávú közúti fuvarozást,

naponként 150—160 fedett vasúti tehervagon szabadtalra került.

Ha a fedettkocsi teherszállítási igények tovább nőnek, 30—100 teherautó bekapcsol-

lásával még növelni is tudjuk a közúti áruszállítást volumenjét. A közúti áruszállítás fokozásával

hamarabb jut el az áru a fogyasztóig és megszűnik az időt rabló és gazdaságtalan átrakás teherkocsiból vasúti kocsiba

és onnan újra a teherautóba. — Egyelőre csak meghatározott árucikkeket szállítunk 50 kilométeren belül, de vannak olyan áruk is — mint például a cukor — amelyek a szállítása távolabbi országrészekből is tehergépkocsi-szállításokra terelődött át. Így Hatvanból, Selypről és Szolnokról cukrot Budapestre fuvarozni csakis tehergépkocsin szabad. Selypről a liszt szállítására is ez a rendelkezés vonatkozik. Nyomda- és papíripari terméket Budapestre — Vác, Budapest — Cegléd, Hatvan, Jászberény, Székesfehérvár, Látatlan-felső és Szolnok között, illetve viszsza

csakis gépkocsival lehet szállítani.

Ugyanígy szállítható az alumíniumárú Inota és Székesfehérvár, valamint Székesfehérvár és Budapest között. A fuvardíjakat úgy szabták meg, hogy a rövidebb távon a közúti fuvarozás, a hosszabban a vasúti szállítás legyen olcsóbb és gazdaságosabb.

Zs. L.